

Marek Czarnecki

Legionowo, st. VII, gm. loco, woj.
warszawskie, AZP 53-66/107

Informator Archeologiczny : badania 30, 102-103

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wykop III zorientowany został tak, by przecinał wał i odsłonił niewielki fragment przylegającego do niego terenu. W profilu wykopu zarejestrowano 8 nawarstwień. Położoną najniższą warstwę I stanowiła ciemnobrunatna próchnica kopalna, zalegająca na piaszczystym calcu. Warstwę II tworzył żółty piasek. Warstwa III zachowała się w postaci dwóch soczewek piasku – jedna z nich (IIIa) zalegała po wewnętrznej stronie wału, druga (IIIb) po zewnętrznej. Warstwa ciemnoszarej ziemi, zalegająca po obydwu stronach wału w postaci dwóch subwarstw (IVa i IVb), tworzyła spróchnicowany poziom zmywów. Warstwę V, zalegającą od strony majdanu, tworzyła ciemnobrunatna ziemia. Ciemna, brunatnoczarna ziemia stanowiła warstwę VI, która zalegała na przedpolu wału. Warstwę VII tworzyła ziemia brunatna. Na przedpolu wału zarejestrowano wkop VIII, którego wypełnisko stanowił żółty piasek z domieszką próchnicy. Odkryto w nim skupisko śmieci. W konstrukcyjnych i destrukcyjnych warstwach wału obronnego znaleziono jedynie fragmenty ceramiki kultury łużyckiej. W profilu wykopów I i II wyróżniono 3 warstwy. Warstwę I stanowiła ciemnobrunatna próchnica darniowa o miąższości 30–40 cm. Pozyskano z niej fragmenty ceramiki naczyniowej kultury łużyckiej, wczesnośredniowiecznej i nowożytniej, artefakty krzemienne, amorficzne przedmioty metalowe oraz ułamki szkła. Poniżej zalegała warstwa II o miąższości 10–30 cm – żółty piasek z jasnobrunatnymi zaciemnieniami. Znaleziono w niej artefakty krzemienne oraz fragmenty ceramiki kultury łużyckiej i wczesnośredniowiecznej. Poniżej znajdował się żółty piasek, tworzący warstwę III. Praktycznie nie różnił się on strukturą i barwą od piasku calcowego, co sprawiło, że trudno było odróżnić nawarstwienia z ceramiką kultury łużyckiej od calca. W wykopach I i II, pod warstwą II, odkryto 3 obiekty, których wypełnisko stanowił szary piasek. Wystąpiły w nich nieliczne fragmenty ceramiki kultury łużyckiej. Poza tym zarejestrowano dołek postłupowy o głębokości do 130 cm od powierzchni gruntu. Analiza zbioru zabytków ceramicznych pozwala wyróżnić dwie fazy zasiedlenia na terenie stanowiska: pierwsza związana była z funkcjonującym tu w V okresie epoki brązu grodziskiem ludności kultury łużyckiej (podgrupa kępińska grupy górnośląsko-małopolskiej), druga z osadą otwartą, datowaną na okres wczesnego średniowiecza (IX–XII w.).

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Archaeologica”. Badania będą kontynuowane.

LEGIONOWO, st. VII,
gm. loco,
woj. warszawskie,
AZP 53-66/107

- ślady osadnictwa kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- osada kultury trzcinieckiej (II okres epoki brązu)
- osada kultury łużyckiej (epoka brązu/okres halsztacki)
- osada kultury wielbarskiej (późny okres wpływów rzymskich, faza C)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 4 do 9 lipca i od 16 września do 5 października przez mgr. Marka Czarneckiego (Archeology and Art, Warszawa). Finansowane przez inwestora prywatnego i budżet państwa. Pierwszy sezon badań. Założono 16 wykopów w centralnej i zachodniej części stanowiska. Łącznie przebadano 8,5 ara.

Warstwy kulturowe zalegające pod piaszczystym humusem (około 26–32 cm) były podobne we wszystkich wykopach: 1 – brązowoszara, piaszczysta na kulminacji wyniesienia (około 3–10 cm, a w sąsiedztwie skupisk obiektów do 15 cm); 2 – brązowożółta, piaszczysta (5–15 cm); 3 – ciemnoszara, bagienna u podstawy wyniesienia (do 25 cm); 4 – cielec piaszczysty na kulminacji, a u podstawy gliniasty. Warstwy były przemieszane w starożytności, czemu sprzyjało luźne podłoże. Nienaruszony, jak się wydaje, układ zachował się tylko w warstwie 3, w której wystąpiły wyłącznie zabytki kultury trzcinieckiej. W wykopach odsłonięto 78 obiektów: 2 chaty na planie zbliżonym do prostokątnego (jedna konstrukcji słupowej, o wymiarach 3,50 x 2,30 m), palenisko z brukiem kamiennym, 10 jam zasobowych (w tym 5 cylindrycznych, o zarysach kolistych lub owalnych, średnicy około 90–110 cm, w profilach prostokątnych lub zbliżonych do prostokąta, o dnach płaskich na głębokości od 0,90 do 1,20 m), 28 jam postłupowych, 37 jam nieokreślonych. Trzy obiekty można przypisać kulturze wielbarskiej, 5 należy do kultury trzcinieckiej, pozostałe do kultury łużyckiej. Pozyskane materiały zabytkowe to: srebrna moneta Kommodusa, 2 przedmioty kamienne – skrobacz i rozcieracz (kultura łużycka), 28 narzędzi i półproduktów krzemienych (kultura łużycka, kultura trzciniecka i kultura ceramiki sznurowej?), około 450 fragmentów ceramiki (głównie kultury wielbarskiej, około 50 fragmentów kultury trzcinieckiej, kilkanaście fragmentów kultury

wielbarskiej, 2 fragmenty kultury ceramiki sznurowej), polepa (kultura lużycka), kości zwierzęce.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Wiadomościach Archeologicznych”. Badania będą kontynuowane.

LEPSZE, st. 24,
gm. Zakrzewo,
woj. wrocławskie,
AZP 46-44/93

• osada kultury lużyckiej (V okres epoki brązu – wczesny okres lateński)

Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone we wrześniu przez mgr. Witolda Świętosławskiego (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Łodzi). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 20 arów w południowej części stanowiska.

Odkryto 29 obiektów. Były to jamy odpadkowe, zawierające ułamki naczyń glinianych i kości zwierzęce.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Łodzi.

Badania nie będą kontynuowane.

Linie, st. 24,
gm. Pniewy, woj. poznańskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

LIPNICA, st. 40
(GAZ 138),
gm. Szamotuły,
woj. poznańskie,
AZP 49-23/193

• osada kultury lużyckiej (średkowa epoka brązu-wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe na trasie gazociągu Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Andrzeja Krzyszowskiego (Ośrodek Naukowo-Konserwatorski PKZ sp. z o.o. w Poznaniu). Finansowane przez EuRoPoi Gaz SA w Warszawie. Założono 2 wykopy o łącznej długości 60 m i szerokości 2,5 m. Przebadano powierzchnię 150 m².

Zarejestrowano dwie jamy osadnicze powiązane z kulturą lużycką. Pozyskano 40 fragmentów ceramiki, grudkę polepy, przedmiot krzemienisty oraz fragment nieokreślonego przedmiotu żelaznego.

Materiały z badań znajdują się czasowo w Ośrodku Naukowo-Konserwatorskim PKZ sp. z o.o. w Poznaniu.

Lipnica, st. 42,
gm. Szamotuły, woj. poznańskie

patrz: neolit

Łubochnia, st. 12, 13,
gm. Gniezno, woj. poznańskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

LUBRZA, st. 8,
gm. loco,
woj. zielonogórskie,
AZP 54-13/30

• osada kultury lużyckiej (IV-V okres epoki brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z budową oczyszczalni ścieków, przeprowadzone przez dr. Jarosława Lewczuka oraz mgr. Krzysztofa Garbacza (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy). Finansowane przez Urząd Gminy w Lubrzy. Pierwszy sezon badań. Przebadano obszar około 120 arów.

Odkryto 35 jam, zapewne pozostałości dolnych partii bliżej nieokreślonych obiektów, których stropy, prawdopodobnie znajdujące się w warstwie humusu, uległy zniszczeniu wskutek orki i erozji gleby. Przepuszczalnie większość miała charakter gospodarczo-odpadkowy – w ich wypełniakach znaleziono nieliczne ułamki ceramiki i ślady węgla drzewnego. Obiekt 12, zagłębiony do około 120–130 cm, należy interpretować jako ślad półziemianki. Z obiektów 17 i 22 wydobyto dużą ilość kawałków polepy konstrukcyjnej z odciskami belek drewnianych oraz fragmenty ceramiki, wydzielono także warstwy spalenizny. Materiały pochodzą z jam średniej wielkości, zaliczanych do kategorii odpadkowych. Na podstawie analizy ceramiki osadę należy datować na IV–V okres epoki brązu. Ponadto natrafiono na nieliczne ślady osadnictwa wczesno- i późnośredniowiecznego oraz nowożytnego (fragmenty ceramiki).

Badania nie będą kontynuowane.